נח (477)

נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת הָאֱלֹוקים הִתְהַלֶּךְ נֹחַ (ו.ט)

יש לבאר, לאחר שכבר נאמר על נח שהוא "**צדיק**" ו"**תמים**", מהי תוספת הדרגה "**את האלוקים התהלך נוח**? "**הנצי"ב, בפירושו העמק דבר**, מפרש שהכתוב בא להדגיש במילים אלה, שמה שהיה נח "**צדיק תמים**" לא נבע רק מטבעו ומזגו הנוח, אלא שהוא הוסיף והתעלה והתגבר על טבעו המולד, כדי לקיים את רצון בוראו, וזוהי תוספת ההדגשה "**את האלוקים התהלך נח**" והתגברות זו של נח על טבעו, מוסיף **הנצי"ב**, היא זו שבזכותה ניצל מן המבול, כי המתעלה על טבעו כדי לקיים רצון ה' ומצוותיו, זוכה להשגחה וישועה פרטית למעלה מהטבע, וגם כאשר הסביבה כולה ניזוקה, ובעולם שורר מצב סכנה ו"עידנא דריתחא", הריהו זוכה לישועה פרטית. ***הנצי"ב, בפירושו העמק דבר***

עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי גֹפֶר (ו.יד)

תיבת "**לך**" צריכה תלמוד, שכן אף על פי שנח ניצול בתיבה זו, מבואר ברש"י שכדי להציל את נח, היה הקב"ה יכול לנקוט בדרכים רבות, וכל מטרת בניית התיבה היתה בשביל שיחזרו כל הדור בתשובה, אם כן, מדוע אמר לו הקב"ה "**עֲשֵׂה לְךָ**"? יתכן, שהיות ונח נשלח לעורר את בני דורו לשוב בתשובה, לכן אמר לו הקב"ה עשה "**לְךָ**", שראשית לכל, ישריש הוא בעצמו אמונה ברורה בעניני שכר ועונש וכדו', ואז כשיוכיח את בני דורו יתקבלו דבריו. שכן לא ראוי לתבוע מאחרים, דברים שהוא עדיין צריך בהם חיזוק. וידוע שבעלי המוסר הקפידו שלא לדבר בפני אחרים, על דברים שהם עצמם לא אחזו בהם. ואכן רואים שנח היה זקוק לחיזוק מסוים כמבואר רש"י "מאמין ואינו מאמין".

ספר "לחתך עליון"

שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל נֹחַ אֶל הַתֵּבָה (ז.ט)

מובא **במדרש** (שוחר טוב תהלים ז'), בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לנוח שיבואו לתיבה שנים שנים, בא השקר ורצה להיכנס לתיבה. שלח אותו נוח ואמר לו, אם רצונך להיכנס הבא לך בן זוג. הלך השקר וחיפש עד שמצא את ההפסד (פחתא)! ובקש אותו שיהיה בן זוגו, כדי שיוכל להיכנס לתיבה. אמר לו ההפסד, ומה תתן לי על כך שאני בן זוגך? אמר לו, כל מה שארויח על ידי השקר אתן לך. מאותו היום, עומד השקר בהבטחתו, כל מי שמרוויח על ידי השקר, בסוף לוקח ההפסד את הרווח.

ספר "שולחן אליהו"

וַיִּזְכֹּר אֱלוֹקים אֶת נֹחַ וְאֶת כָּל הַחַיָּה וְאֶת כָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה (ח. א)

כאשר זוכר השם יתברך את הצדיק להושיעו הריהו מביא ישועה גם לאנשים פשוטים ונחותים דרגה, העומדים במדרגה אחת עם חיות ובהמות, משום: "**אֲשֶׁר אִתּוֹ**", שהם מחוברים אל הצדיק ונכנעים לפניו.

ספר "מעינה של תורה" בשם הרבי מלובלין

וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב וְהִנֵּה עֲלֵה זַיִת טָרָף בְּפִיהָ וַיֵּדַע נֹחַ כִּי קַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ (ח.יא)

צ"ב מנין ידע נח כי קלו המים שמא מצאה היונה העלה על המים. ונראה לבאר ע"פ **פירש"י**: טרף אמרה: "יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של הקב"ה ולא מתוקין כדבש בידי בשר ודם", ויעויין **בפרק שירה** (פרק ד) שזהו השיר של היונה. והנה איתא **בילקוט שמעוני** דבעת שטבעו המצרים בים בקשו מלאכי השרת לומר שירה לפני הקב"ה, אמר להם הקב"ה מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה לפני. ולפ"ז י"ל דכיון שאמרה היונה שירה הוכיח נח שודאי קלו המים, דאם עדיין יש מבול על הארץ לא יתכן לומר שירה. "**ובזבח שלמים**" כתב לבאר דבר זה על פי מה שכתוב **במדרש** רב ביבי אמר נפתחו לה שערי גן עדן והביאה אותו (בראשית רבה לג, יא). ודברי המדרש צ"ע, דכיון שהביאה העלה זית מגן עדן מנא ידע שכלו המים. ואפשר ליישב ע"פ המשך דברי המדרש שם: אמר ר' אבהו אלו מגן עדן הביאה אותו לא היתה מביאה דבר מעולה או קנמון או אפרסמון, אלא רמז רמזה לו לנח מוטב מר מזה ולא מתוק מתחת ידך, ונראה דמדברים אלו ידע נח שכבר כלו המים, שאילו לא כלו המים לא היתה מעיזה פניה לומר לו ולא מתוק מתחת ידך כיון שהיא עדיין צריכה לו, אך כיון שאמרה לו כך ידע נח שכבר כלו המים, ומעתה תהיה ניזונת מיד ה', ושוב אינה נצרכת לו.

ספר "המאור שבתורה"

וּפָרוּ וְרָבוּ עַל הָאָרֶץ(ח. יז)

אחרי המבול, נח יוצא מהתיבה ורואה עולם חרב. הוא יכול היה לומר לעצמו: העולם נהרס, אין מה לעשות. אבל דווקא אז הקב"ה מצווה אותו: "**פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ**". כלומר, אחרי חורבן, מתחילים מחדש. יש כאן מסר עצום: העבר לא חייב לקבוע את העתיד. לפעמים אדם עובר כישלון, אכזבה או תקופה קשה, והוא חושב שזה סוף הסיפור. אבל התורה מלמדת אותנו שנח לא נשאר בתוך התיבה. הייתה תיבה כדי לעבור את הסערה, אבל הייתה גם יציאה ממנה. וזה אולי אחד היסודות הגדולים ביהדות: לא משנה כמה קשה היה אתמול – תמיד אפשר להתחיל לבנות את המחר. הקב"ה לא ביקש מנח להחזיר את העולם הישן. הוא ביקש ממנו לבנות עולם חדש. גם בחיים שלנו, לפעמים לא צריך לתקן את כל מה שהיה. צריך פשוט לעשות את הצעד הראשון קדימה. כי אמונה אמיתית

היא לא רק להאמין שהסערה תעבור – אלא להאמין שאחרי שהיא תעבור, יש לנו כוח לבנות מחדש. *המלקט*

שֹׁפֵךְ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ כִּי בְּצֶלֶם אֱלוֹקִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם (ט.ו)
פירש **רש"י**, בעדים. ואפשר לבאר גם כך "**שֹׁפֵךְ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם**", דהיינו ששפך דמו אבל נשאר אצלו הדם, כמו שאמרו על המלבין את חברו ברבים, דאזיל חיוורא ואתי סומקא (ב"מ נח:), והרי הוא כשופך דם. "**דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ**", פירוש, טוב היה לו שישפוך דמו מלהלבין את פני חברו ברבים, כמאמר חז"ל: נח לו לאדם שיפיל את עצמו לכבשן האש, ואל ילבין את פני חברו ברבים. (שם נט.) *ספר "פה קדוש השלום" אחי של רב חיים מוולוז'ין זצ"ל*

וְהָיְתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן וְרָאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם (ט.טז)
הדבר תמוה, למה צריך הקב"ה אות הקשת, אטו חלילה שייך שישכח השי"ת שבועתו שלא יביא מבול לעולם. וי"ל דהנה הנשבע יכול להתיר את שבועתו. אך הנשבע על דעת חבירו בשביל שום טובה שעשה לו, אין מתירין לו אלא מדעת חבירו ומרצונו, כנפסק **בשו"ע** (יו"ד סי' רכ"ח ס"כ). ולכן כביכול אין השי"ת יכול להתיר שבועת המבול, כיון שנשבע בשביל הנחת רוח שקיבל מקרבנותיו של נח, כמאה"כ "**וירח ד' את ריח הניחוח ויאמר ד' אל לבו לא אוסיף לקלל וגו'**", נמצא שנשבע על דעת נח בשביל טובה שקיבל ממנו, לכן אין מתירין אלא מרצונו של נח. והנה בקרבנות עיקר הכפרה היא בדם, ונח לקח מכל מיני בהמה ועוף והעלה עולות. וידוע שמראות הדמים חלוקים זה מזה, דאין צבע דם הפר כדם השעיר וכו' כדאיתא ביומא. ויתכן שהקשת שהוא כלול מכמה גוונים מרמז למיני דמים השונים של קרבנות נח. ולפ"ז י"ל דתכלית הקשת היא לסתום פה המקטרג הטוען שיתיר השי"ת את שבועתו ויביא עוד מבול, ולזה בא הקשת ומעיד שכביכול קיבל טובה ואין התרה. *ספר "מקח טוב"*

וְעַתָּה לֹא יִבָּצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יָזְמוּ לַעֲשׂוֹת (יב.ו)
שאל **השפת אמת** מה הפירוש "**וְעַתָּה לֹא יִבָּצֵר מֵהֶם**", וכי 'היפלא **מה' דבר**'?, שמשמע כאילו הוא אינו יכול למנוע בעדם את אשר החלו לעשות. אלא לא רצה הבורא יתברך להחליש את כח האחדות שנתן בעולם, מאחר שכח זה נצרך עבור בני ישראל; לכן ה' בלבלם ופיזר אותם בכל העולם, ואז ניטלה מהם האחדות וניתנה לנו. ופעם אחרת אמר **השפת אמת**, שעל אף שהבורא יתברך ידע שהאחדות אינה טובה לדור ההפלגה, נתן להם אותה כדי שתהיה מידה הזו קיימת ומוכנה בעולם עבור בני ישראל שישתמשו בה לדברים טובים, וכדי שבני ישראל ילמדו מהם בקל וחומר על החשיבות והמעלה של האחדות. התיקון של עם ישראל יהיה בזכות האחדות, כשנזכה למצוא את שורש האחדות בתוך הגלות ולהתחבר יחד, כמו שכתוב: "**ואגודתו על ארץ יסדה**" (עמוס ט. ו) *ספר "לקוט מאיש לרעהו"*

<u>הלכה</u>: שבת הלכות קידוש
יכול אדם לקדש לאחרים שאינם יודעים לקדש, אף על פי שאינו אוכל עמהם, כיון שהוא מקום סעודה להם. ויאמר כל סדר הקידוש, כולל ברכת בורא פרי הגפן. ואף שהם יודעים לברך ברכת הגפן, מכל מקום כיון שאינם יודעים לברך ברכת הקידוש, יברך הוא גם ברכת הגפן, ואם עדיין לא קידש בביתו אינו חייב לטעום מכוס הקידוש הזה, אלא יתן הכוס לשומעים ואחד מהם ישתה ממנו לפחות רוב רביעית, והשאר יטעמו טעימה כל שהיא לחיבוב מצוה. *ספר ילקוט יוסף הלכות שבת*

<u>פתגם</u>: לפעמים דווקא כשאינך רואה את האור, שם נבחנת האמונה. *פתגם חסידי*

<u>חקירה</u>: בית המקדש
מהותו לעבוד בו את עבודת הקרבנות, או מקום להשראת השכינה. (מנחת אשר שמות מח-ב. רמב"ם, עבודה, רמב"ן. שכינה) *ספר "קובץ יסודות וחקירות"*

<u>סיפור</u>: התפילה של יוסי
יוסי התפלל בכל יום וביקש מה' שיעזור לו להיות ילד טוב. יום אחד הוא ראה ילד עצוב ועזר לו. בערב אמר יוסי: היום הבנתי שהתפילה היא לא רק לבקש מה', אלא גם לעשות טוב לאחרים. *סיפור חסידי*

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: פני פרחה בת מסעודה, בנימין בן אסתר, יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה. **שלום בית**: גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון**: שרה זסוזן אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה,לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה . **הצלחה רבה בכל**: נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. **לעילוי נשמת**: אלגרין שמחה בת אמילי, רינה בת רחל, קלוד שלמה בן ז'רמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה,יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרזוקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל. לאה חוה בת שמחה סימי.

יוסף ג'רמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr

© Graphik'Al 07 81 36 67 85